

Ağustos 2023

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu
Müdür Yardımcısı
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	9
Bankacılık Sektörü	10
Genel Değerlendirme	11
Grafikler	12
Özet Tablolar	14

Küresel Ekonomi

IMF, Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nun Temmuz ayı güncellemesinde 2023 yılı için küresel büyüme tahminini %2,8'den %3'e yükseltirken, 2024 yılı tahminini değiştirmeyerek %3 seviyesinde tuttu.

Fed Temmuz ayı toplantısında politika faizini piyasa beklentilerine paralel olarak 25 baz puan artırarak %5,50-%5,75 düzeyine çıkardı.

ABD ekonomisi 2023 yılının ikinci çeyreğinde yıllıklandırılmış olarak %2,4 ile piyasa beklentilerinin üzerinde bir büyüme kaydetti. Ülkede yıllık TÜFE enflasyonu %3 ile Mart 2021'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşirken yıllık çekirdek enflasyon da %4,8 seviyesine gerileyerek düşüş eğilimini sürdürdü.

Euro Alanı ekonomisi 2023'ün ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0,3 ile beklentilerin üzerinde bir büyüme kaydetti. Bölgede Haziran ayında %5,5 olan yıllık TÜFE enflasyonu, öncü verilere göre Temmuz'da %5,3 ile son 18 ayın en düşük seviyesine geriledi.

Temmuz ayı toplantısında politika faizini -%0,1 olarak koruyan Japonya Merkez Bankası, getiri eğrisi kontrolü politikasında esnekliğini artırdı.

Petrol fiyatları Temmuz ayında arz ve talep yönlü gelişmelere bağlı olarak hızlı bir yükseliş kaydetti. Suudi Arabistan ve Rusya'nın petrol üretiminde ilave kesintiye gideceklerini açıklamalarının yanı sıra önde gelen ekonomilerde beklentileri aşan büyüme verileri petrol fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı yarattı.

Türkiye Ekonomisi

Haziran'da 51,5 seviyesinde gerçekleşen imalat PMI, Temmuz ayında 49,9 seviyesine gerileyerek imalat sektöründe faaliyetin sınırlı oranda gerilediğine işaret etti. Bu döneme ilişkin güven endeksleri de ekonomik görünüme ilişkin genel olarak olumsuz bir tablo çizdi.

Mayıs ayında cari açığıdaki genişleme eğilimi devam etti. Böylece Ocak-Mayıs döneminde cari açık bir önceki yılın aynı dönemine göre %44,2 oranında artarak 37,7 milyar USD oldu.

Merkezi yönetim bütçesi Haziran ayında 219,6 milyar TL ile tarihi yüksek seviyede açık verdi. Böylece yılın ilk yarısında bütçe açığı 483,2 milyar TL'ye ulaştı. Temmuz ayında 1,1 trilyon TL tutarında ek bütçe onaylandı.

Temmuz ayında TÜFE'deki aylık artış %9,49 ile son 1,5 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Temmuz ayları itibarıyla tarihi yüksek seviyede gerçekleşen bu artış ile yıllık enflasyonda sene başından bu yana devam eden olumlu baz etkisi sona ermiş oldu.

TCMB, Temmuz ayı Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini piyasa beklentilerinin altında artırarak %15'ten %17,5 seviyesine yükseltti. Yılın üçüncü Enflasyon Raporu'nda TCMB yılsonu enflasyon tahminini %22,3'ten %58'e, 2024 yılsonu enflasyonu tahminini de %8,8'den %33'e çıkardı.

BIST-100 endeksi aylık bazda %25,3 oranında artarak Temmuz ayını 7.217 ile tarihi yüksek seviyede kapattı. Seçimlerin ardından gerileme eğilimi sergileyen Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi Eylül 2021'den bu yana ilk kez 400 baz puan seviyesinin altına indi.

Küresel Ekonomi

IMF 2023 için küresel büyüme tahminini yükseltti.

IMF, Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nun Temmuz ayı güncellemesinde 2023 yılı için küresel büyüme tahminini %2,8'den %3'e yükseltirken, 2024 yılı tahminini değiştirmeyerek %3 seviyesinde tuttu. Kuruluş, ABD'de borç tavanı sorununun çözülmesi ve bankacılık sektöründe yaşanan krizlerin kontrol altına alınmasıyla finansal piyasalardaki risklerin gerilediğine işaret etti. 2023 için küresel manşet enflasyon öngörüsü %6,8'e düşürülmesine rağmen küresel enflasyonun hala yüksek seyrettiğine dikkat çekilen raporda, 2024 tahmini %5,2 olarak korundu. Küresel ölçekte çekirdek enflasyon göstergelerindeki düşüşün daha kademeli olacağını ifade eden IMF Ukrayna'daki savaşın şiddetlenmesi ve olumsuz hava koşulları gibi yeni şokların yaşanması halinde küresel enflasyonun daha da yükselebileceğini vurguladı. Kuruluş, Türkiye ekonomisine ilişkin büyüme tahminlerini 2023 yılı için %2,7'den %3 düzeyine yükseltirken, 2024 yılı için %3,6'dan %2,8'e indirdi.

IMF Tahminleri

	Temmuz Tahminleri (%)		Değişim* (% puan)	
	2023	2024	2023	2024
Büyüme				
Dünya	3,0	3,0	0,2	0,0
GE	1,5	1,4	0,2	0,0
ABD	1,8	1,0	0,2	-0,1
Euro Alanı	0,9	1,5	0,1	0,1
İngiltere	0,4	1,0	0,7	0,0
Japonya	1,4	1,0	0,1	0,0
GOE	4,0	4,1	0,1	-0,1
Çin	5,2	4,5	0,0	0,0
Rusya	1,5	1,3	0,8	0,0
Brezilya	2,1	1,2	1,2	-0,3
Hindistan	6,1	6,3	0,2	0,0
Türkiye	3,0	2,8	0,3	-0,8

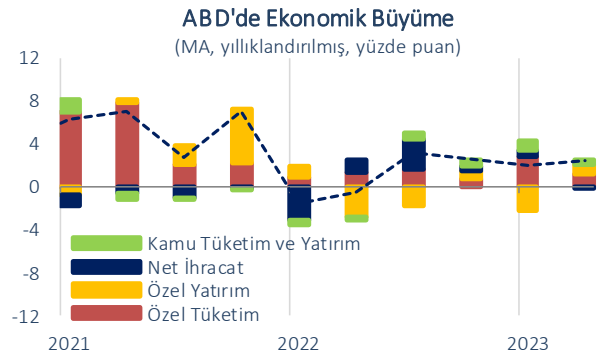
(*) Nisan ayı tahminlerinden farkı

ABD'de ikinci çeyrek büyümesi beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

Fed Temmuz ayı toplantısında politika faizini piyasa beklentilerine paralel olarak 25 baz puan artırarak %5,50-%5,75 düzeyine çıkardı. Karar metninde faiz artışlarının açıklanacak verilere bağlı olarak devam edebileceği belirtilirken, Powell'ın Fed'in artık resesyon öngörmediğine dair açıklaması piyasalara olumlu yönde yansdı. Temmuz ayında açıklanan büyüme ve enflasyon verileri de Powell'ın görüşlerini

destekledi. ABD ekonomisi 2023 yılının ikinci çeyreğinde yıllıklandırılmış olarak %2,4 ile piyasa beklentilerinin üzerinde bir büyüme kaydetti. Bu dönemde işgücü piyasasındaki olumlu görünüme bağlı olarak güçlü seyrini koruyan kişisel tüketim harcamaları ekonomik büyümeye 1,1 puan katkı sağladı. Öngörülerini aşan büyüme verileri yılın ikinci yarısına yönelik resesyon endişelerini önemli ölçüde sınırlandırdı. Ayrıca, Temmuz ayında ADP özel sektör istihdam artışı 324 bin kişi ile piyasa beklentisinin oldukça üzerinde gerçekleşti.

Ülkede Haziran'a ilişkin enflasyon verileri de beklentilerin altında kaldı. TÜFE'de yıllık enflasyon %3 ile Mart 2021'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşirken yıllık çekirdek enflasyon da %4,8 seviyesine gerileyerek düşüş eğilimini sürdürdü. Ayrıca, bu dönemde ÜFE yıllık bazda %0,1 ile Ağustos 2020'den bu yana en düşük artışını kaydetti.

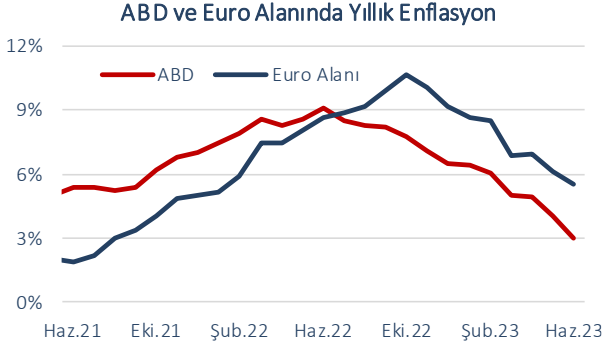

Euro Alanı öncü verilere göre çeyreklik bazda %0,3 büyüdü.

Parasal sıkılaştırma adımlarına devam eden ECB, Temmuz'da referans niteliğindeki faiz oranlarında beklentiler paralelinde 25 baz puanlık artırıma gitti. Toplantının ardından yayımlanan karar metninde enflasyonun çok uzun bir süre yüksek seviyelerde kalacağını belirtmesi dikkat çekti. Nitekim, Bölgede Haziran ayında %5,5 olan yıllık TÜFE enflasyonu, öncü verilere göre Temmuz'da %5,3 seviyesine geriledi. Böylece yıllık enflasyon son 18 ayın en düşük seviyesine inerse de ECB'nin orta vadeli hedefinin üzerinde kalmaya devam etti. Öte yandan, aynı dönemde gıda ve enerji fiyatlarının dışarıda bırakıldığı öncü çekirdek TÜFE enflasyonu yıllık bazda %6,6 ile piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşerek tüketici fiyatlarındaki katılığın devam ettiğine işaret etti.

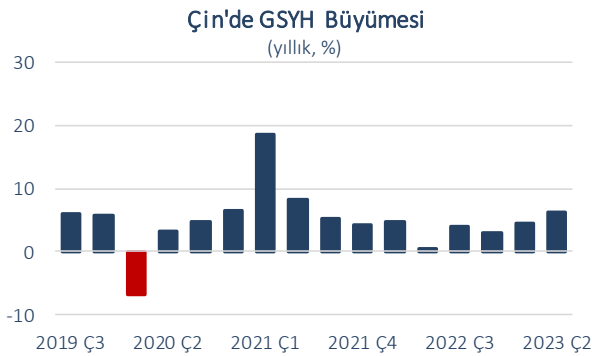
Kaynak: Datastream

Öncü verilere göre Euro Alanı'nda ekonomik büyüme 2023'ün ikinci çeyreğinde yıllık bazda %0,6 olarak gerçekleşirken, bir önceki çeyreğe göre %0,3 ile beklentileri aşarak iktisadi aktiviteye ilişkin olumlu bir tablo çizdi. Büyüme verileri bölgede parasal sıkılaşmanın olumsuz etkilerinin görece sınırlı hissedildiğine işaret etti.

Çin'de ekonomik aktivite zayıf seyrine devam ediyor.

Çin'de büyüme ve enflasyona ilişkin veriler, ülkede ekonomik aktivitedeki durgunluğun iç ve dış talepteki zayıf görünüm paralelinde sürdüğüne işaret etti. Yılın ikinci çeyreğinde mevsim etkilerinden arındırılmış GSYH çeyreklik bazda %0,8 artış kaydederek önceki döneme göre belirgin biçimde yavaşladı. Bu dönemde GSYH'deki yıllık artış da piyasa beklentilerinin altında kalarak %6,3 seviyesinde gerçekleşti. Temmuz'da yıllık TÜFE değişim göstermezken aynı dönemde ÜFE %5,4 oranında geriledi. Öte yandan Temmuz'da Çin Merkez Bankası gösterge niteliğindeki faiz oranlarında değişikliğe gitmezken, ekonomik aktivitedeki nispeten zayıf seyir, ekonomi yönetiminin büyümeyi destekleyici yönde adımlar atacağı yönündeki beklentileri güçlendiriyor.

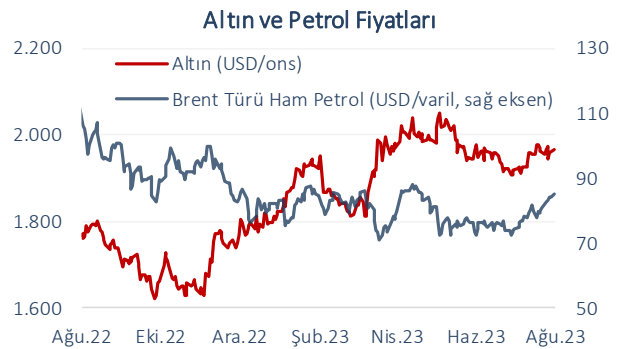

Boj getiri eğrisi kontrolünde esnekliğini artırdı.

Temmuz ayındaki toplantısında politika faizini -%0,1 olarak koruyan Japonya Merkez Bankası, getiri eğrisi kontrolü politikasında esnekliğini artırdı. BoJ'un kararının ardından piyasalarda Japonya'nın 10 yıllık tahvillerinin faizlerinde hızlı yükseliş kaydedildi. Bunun üzerine Boj sürpriz şekilde tahvil alımlarına başlayarak tahvil faizlerindeki yükselişin kademeli biçimde gerçekleştirileceğinin sinyalini verdi.

Emtia fiyatları Temmuz'da yükseliş kaydetti.

Temmuz ayında Brent türü ham petrolün varil fiyatı arz ve talep yönlü gelişmelere bağlı olarak hızlı bir yükseliş kaydetti. Brent petrolün varil fiyatı, Temmuz'da 85,6 USD seviyesine ulaşarak aylık bazda %14,3 artış kaydetti. Bu dönemde fiyatlardaki artışta Suudi Arabistan ve Rusya'nın petrol üretiminde ilave kesintiye gideceklerini açıklamaları etkili oldu. Buna ek olarak Suudi Arabistan'ın Temmuz için planlanan günlük 1 milyon varil miktarındaki üretim kesintisinin Ağustos'ta da devam ettireceğini duyurması petrol fiyatları üzerinde baskı oluşturdu. Ayrıca, ABD'de iktisadi faaliyete ilişkin olumlu veri akışı paralelinde resesyon endişelerinin azalması ve Çin'de ekonomi yönetiminin iç talebi güçlendirmek adına adımlar atacağına dair beklentilerin güçlenmesi Temmuz ayında emtia fiyatlarını destekledi. Bu dönemde ton başına bakır fiyatı Londra Metal Borsası'nda aylık bazda %5,7 oranında yükselirken, nikel ve alüminyumun ton fiyatları söz konusu dönemde sırasıyla %8,5 ve %6,4 artış gösterdi. Rusya'nın tahıl koridoru anlaşmasından çekilmesine bağlı olarak küresel ölçekte artan arz endişeleri nedeniyle Temmuz ayının ikinci yarısında tarımsal emtia fiyatlarında da yükseliş gözlemlendi.

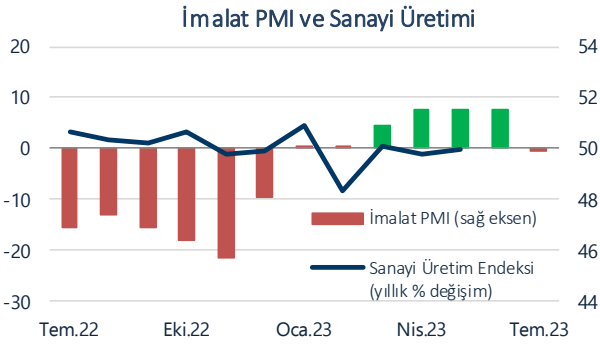
Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

İşsizlik oranı Mayıs ayında %9,5 seviyesine geriledi.

Ekonomik aktivitedeki nispeten olumlu görünüme bağlı olarak işgücü piyasasındaki toparlanma Mayıs ayında da devam etti. Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı Nisan ayına kıyasla 0,5 puan azalarak %9,5 ile Şubat 2014'ten bu yana en düşük seviyesine indi. Bu gelişmede daha çok işgücüne katılma oranındaki düşüş etkili olurken, istihdam oranı %48,5 düzeyinde yatay bir seyir izledi. Bu dönemde zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücü toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranını ifade eden atıl işgücü oranı da 1,2 puanlık azalışla %22,5 düzeyine geriledi. Bu dönemde kadınlarda genç nüfusta işsizlik oranının 2,5 puan düşerek %22,3'e gerilemesi dikkat çekti.

Sanayi üretim endeksi Mayıs'ta aylık bazda %1,1 arttı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre sanayi üretim endeksi Mayıs'ta %1,1 oranında artarak Nisan'daki düşüşünü telafi etti. Bu dönemde, imalat sanayiinde artış %0,9 olurken, madencilik ve enerji sektörlerinde üretim %2,4 oranında genişledi. Mayıs ayında dayanıklı tüketim mallarında üretim artışı %4,6 olurken, dayanıksız tüketim mallarında üretimin %0,5 oranında daralması dikkat çekti. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre ise sanayi üretim endeksindeki yıllık düşüş eğilimi Mayıs'ta da sürdürdü. Böylece endeks Nisan-Mayıs döneminde yıllık bazda %0,7 oranında daralarak yılın ikinci çeyreğinde ekonomik aktivitenin ivme kaybettiğine yönelik görüşleri destekledi.

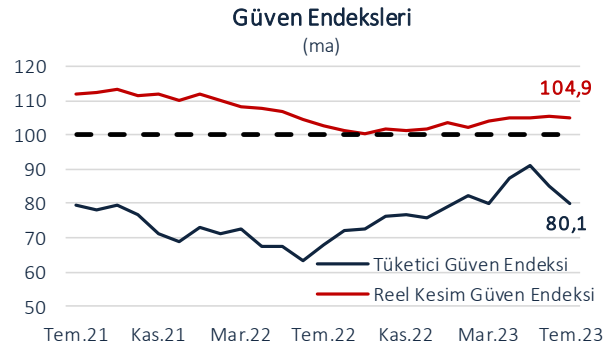
İmalat PMI Temmuz'da 49,9 düzeyine geriledi.

Haziran'da 51,5 seviyesinde gerçekleşen imalat PMI, Temmuz ayında 49,9 seviyesine gerileyerek imalat sektöründe faaliyetin sınırlı oranda gerilediğine işaret etti. İmalat PMI son 6 aydır eşik seviyesinin üzerinde bulunuyordu.. Üretim alt endeksi üst üste dört aylık büyümenin ardından üçüncü çeyrek başında belirgin bir değişim kaydetmezken güçlenen enflasyonist baskılar siparişlerde yavaşlamayı beraberinde getirdi. Bu dönemde kapasiteyi genişletmek için gerekli ek personel

ihtiyacı nedeniyle istihdamdaki genişleme eğilimi üçüncü ayına ulaştı. Öte yandan, Temmuz'da girdi maliyetleri enflasyonu özellikle TL'deki değer kaybı nedeniyle Mart 2022'den bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşti.

Güven endeksleri Temmuz'da olumsuz bir görünüm sundu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre tüketici güven endeksi Temmuz'da aylık bazda 5 puan azalarak 80,1 ile Ocak ayından bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. Endeksin alt kalemlerinin genelinde 12 aylık döneme ilişkin beklentilerin bozulmaya devam ettiği görüldü. Aynı dönemde, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış reel kesim güven endeksi de 104,9 düzeyine geriledi. Bu gelişmede genel gidişat, gelecek üç aydaki toplam istihdam, ihracat sipariş miktarı ve üretim hacmi miktarı ile sabit sermaye yatırım harcamalarına ilişkin olumsuz değerlendirmeler etkili oldu. Sektörel bazda bakıldığında güven endeksleri hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde bozulma kaydetti. Böylece, tüketici, reel kesim ve sektörel güven endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşan ekonomik güven endeksi Temmuz'da bir önceki aya kıyasla %1,8 azalarak 99,3 oldu. Öte yandan, mevsim etkilerinden arındırılmış kapasite kullanım oranı ise bir önceki aya göre 0,3 puan artarak %76,9 seviyesine yükseldi.

Konut satışları Haziran'da yıllık bazda %44,4 azaldı.

Şubat'tan bu yana yıllık bazda düşüş kaydeden konut satışları Haziran ayında da %44,4 oranında azalarak 83.636 seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde ilk el satışlar %42,1 azalırken, toplam konut satışlarının %69'unu oluşturan ikinci el satışlar %45,4 oranında geriledi. Haziran'da yabancılara yapılan konut satışları da yıllık bazda %69,6 azalarak toplam konut satışları içinden %3,1 oranında pay aldı. Böylece, yılın ilk yarısı itibarıyla toplam konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre %22,1 gerileyerek 565.779 adet düzeyinde gerçekleşti.

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış ticaret açığı Mayıs ayında 12,5 milyar USD oldu.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre Mayıs ayında ihracat geçen yılın aynı ayına kıyasla %14,4 artarak 21,7 milyar USD, ithalat %15,5 yükselerek 34,2 milyar USD oldu. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %17,6 genişleyerek 12,5 milyar USD ile yüksek seyrini sürdürdü. Mayıs ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı %63,4 düzeyinde gerçekleşti.

Cari açık Mayıs ayında 7,9 milyar USD oldu.

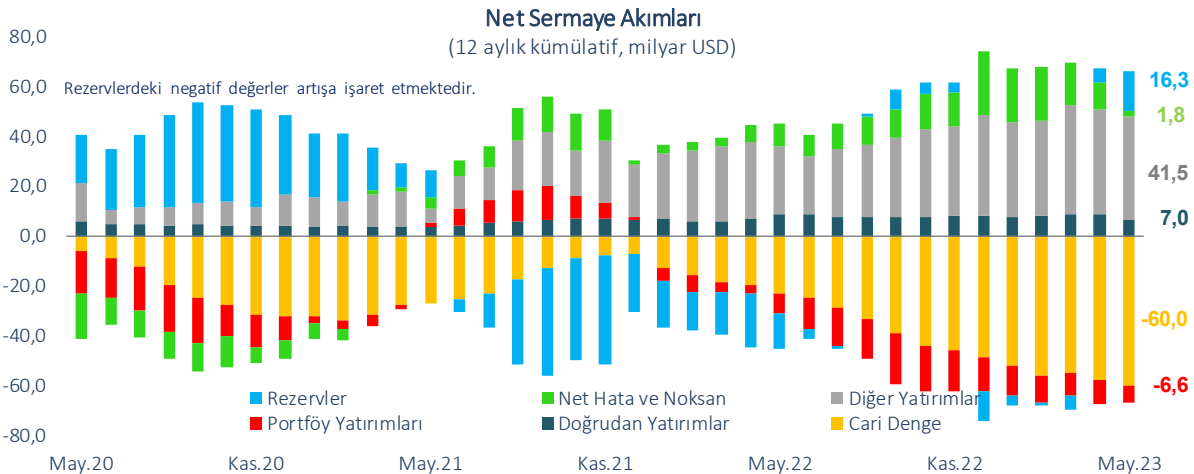
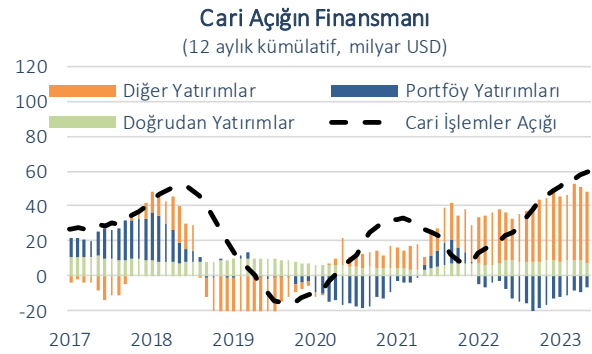
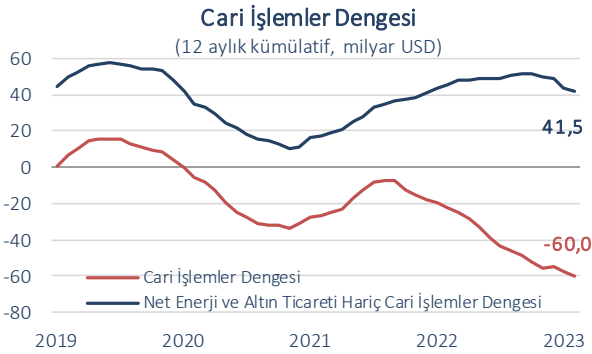
Mayıs ayında cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %36 oranında artarak 7,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Cari açığı hızlı yükselişte dış ticaret açığındaki genişleme belirleyici olurken, enerji hariç cari açık 3,9 milyar USD ile tarihi yüksek seviyesine çıktı. Mayıs 2022'de 998 milyon USD fazla veren altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı da bu yılın aynı ayında 1,3 milyar USD ile son 3 yılın en yüksek açığını verdi. Öte yandan, hizmet gelirleri yüksek bazın etkisiyle yıllık bazda %2,2 ile son 2 yılın ilk daralmasını kaydetmesine rağmen cari işlemler dengesindeki bozulmayı sınırlandırmaya devam etti. Böylece, 2023 yılının Ocak-Mayıs döneminde yıllık bazda %44,2 oranında artarak 37,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşen cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre Mayıs ayı itibarıyla 60 milyar USD oldu.

Doğrudan yatırımlarda Şubat 2022'den bu yana en düşük sermaye girişi kaydedildi.

Mayıs ayında yurt içine yönelik net doğrudan yatırım girişi 89 milyon USD ile Şubat 2022'den bu yana en düşük seviyesinde kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin net doğrudan sermaye yatırımları Nisan ayına kıyasla belirgin düşüş kaydederek 305 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Mayıs'ta 356 milyon USD düzeyinde gerçekleşen gayrimenkul yatırımları da Mayıs 2022'deki düzeyinin %40 altında kaldı. Böylece, yılın ilk beş ayında net doğrudan yatırım girişi geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %41,8 azalarak 2 milyar USD oldu.

Portföy yatırımlarında çıkış devam etti.

Mayıs ayında portföy yatırımlarından sermaye çıkışı devam ederek 1,4 milyar USD ile son 8 ayın en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bankalar yurt dışında tahvil ihraçları kanalıyla 52 milyon USD net borçlanma gerçekleştirirken, diğer sektörler yurt dışı borç senetlerine yönelik 102 milyon USD geri ödeme yaptı. Ocak-Mayıs döneminde portföy yatırımlarından toplam çıkış 2,9 milyar USD oldu.

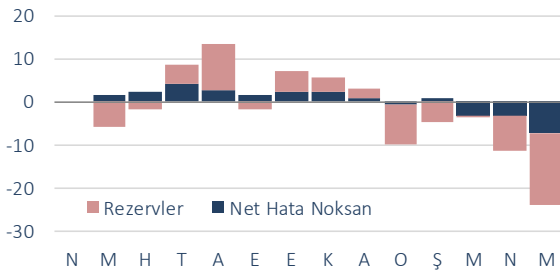

Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Diğer yatırımlar kaleminde sermaye girişi yavaşladı.

Mayıs'ta diğer yatırımlar kaleminde net sermaye girişi Haziran 2022'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşerek 99 milyon USD oldu. Bu dönemde yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatı 4 milyon USD gerileyerek Aralık 2022'den bu yana ilk kez net azalış kaydetti. Mayıs'ta bankacılık sektörü ve diğer sektörler yurt dışından sırasıyla 725 milyon USD ve 37 milyon USD net kredi kullanımı gerçekleştirirken, Genel Hükümet 49 milyon USD net kredi geri ödemesi yaptı. Mayıs'ta 12 aylık kümülatif verilere göre uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe ve diğer sektörlerde sırasıyla %85 ve %142 oldu.

Rezervler ve Net Hata Noksan
(aylık, milyar USD)

Rezerv varlıklar Mayıs'ta 16,6 milyar USD azaldı.

Rezerv varlıklar Mayıs ayında cari açığın finansmanına 16,6 milyar USD'lik katkı sağladı. Böylece, yılın ilk 5 ayında rezerv varlıklardaki toplam düşüş 39 milyar USD oldu. Nisan ayında 3,2 milyar USD tutarında sermaye çıkışı kaydedilen net hata noksan kaleminde, Mayıs ayında da 7,4 milyar USD'lik çıkış gerçekleşti. Böylece ilgili kaleminde Ocak-Mayıs 2023 döneminde toplam 13,7 milyar USD'lik sermaye çıkışı yaşandı.

Beklentiler...

Öncü verilere göre Temmuz ayında ihracat yıllık bazda %8,4 oranında artarak 20,1 milyar USD, ithalat da %11,1 oranında genişleyerek 32,5 milyar USD oldu. Böylece, Temmuz'da 12,4 milyar USD seviyesinde gerçekleşen dış ticaret açığı yılın ilk yedi ayında 73,6 milyar USD'ye ulaştı. Döviz kurlarında son dönemde gözlenen yükseliş ile yaz mevsimiyle birlikte turizm gelirlerinde kaydedilmeye başlanan artışın izleyen aylarda cari dengeyi destekleyeceğini öngörüyoruz. Enerji fiyatlarındaki ılımlı seyre rağmen, ana ihrac pazarlarımızdaki zayıf seyrin ise cari denge üzerindeki riskleri canlı tutmaya devam edeceğini düşünüyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mayıs 2023	Ocak - Mayıs 2022	2023	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-7.933	-26.140	-37.696	44,2	-59.961
Dış Ticaret Dengesi	-10.480	-34.476	-46.874	36,0	-101.917
Hizmetler Dengesi	3.858	13.003	14.445	11,1	51.511
Seyahat (net)	3.050	10.273	11.470	11,7	38.514
Birincil Gelir Dengesi	-1.320	-4.084	-5.190	27,1	-9.690
İkincil Gelir Dengesi	9	-583	-77	-86,8	135
Sermaye Hesabı	-16	-14	-74	428,6	-95
Finans Hesabı	-15.354	-16.325	-51.460	215,2	-58.222
Doğrudan Yatırımlar (net)	-89	-3.442	-2.003	-41,8	-6.973
Portföy Yatırımları (net)	1.412	9.882	2.947	-70,2	6.593
Net Varlık Edinimi	648	3.344	2.389	-28,6	3.540
Net Yükümlülük Oluşumu	-764	-6.538	-558	-91,5	-3.053
Hisse Senetleri	-630	-2.849	-1.594	-44,1	-2.783
Borç Senetleri	-134	-3.689	1.036	-	-270
Diğer Yatırımlar (net)	-99	-12.377	-13.381	8,1	-41.518
Efektif ve Mevduatlar	-511	-9.139	-9.288	1,6	-36.128
Net Varlık Edinimi	4.158	3.674	6.928	88,6	-3.323
Net Yükümlülük Oluşumu	4.669	12.813	16.216	26,6	32.805
Merkez Bankası	5.088	3.850	12.406	222,2	15.873
Bankalar	-419	8.963	3.810	-57,5	16.932
Yurt Dışı Bankalar	59	4.082	850	-79,2	4.397
Yabancı Para	-63	3.020	1.942	-35,7	3.045
Türk Lirası	-415	1.861	1.018	-45,3	9.490
Yurt Dışı Kişiler	-4	7.102	2.792	-60,7	7.442
Krediler	5	-1.471	-897	-39,0	-3.319
Net Varlık Edinimi	718	-456	606	-	774
Net Yükümlülük Oluşumu	713	1.015	1.503	48,1	4.093
Bankacılık Sektörü	725	-982	1.359	-	-3.315
Bankacılık Dışı Sektörler	37	1.571	492	-68,7	7.027
Ticari Krediler	417	-1.741	-3.189	83,2	-2.037
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-10	-26	-7	-73,1	-34
Rezerv Varlıklar (net)	-16.578	-10.388	-39.023	275,7	-16.324
Net Hata ve Noksan	-7.405	9.829	-13.690	-	1.834

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

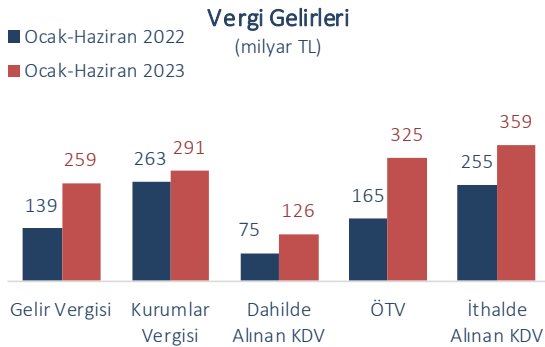
Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Haziran'da 219,6 milyar TL açık verdi.

Merkezi yönetim bütçesi Haziran ayında 219,6 milyar TL ile tarihi yüksek seviyede açık verdi. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %48,2 artışla 268,2 milyar TL olurken, harcamalar %130 yükselişle 487,9 milyar TL düzeyine ulaştı. Haziran'da faiz dışı bütçe açığı da geçen yılın aynı dönemine kıyasla yaklaşık 10 katına yükselerek 182,3 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Merkezi yönetim bütçesi yılın ilk yarısında personel giderlerindeki ve cari transferlerdeki hızlı artışın etkisiyle 483,2 milyar TL açık verdi.

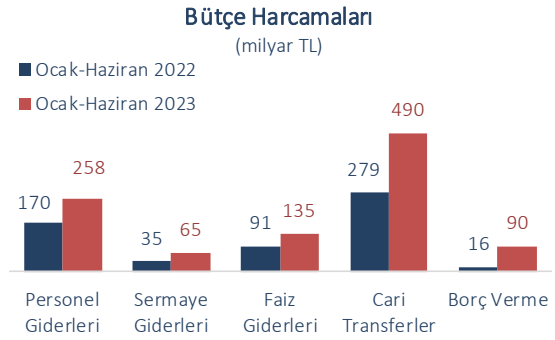
Haziran'da vergi gelirleri yıllık bazda %51,4 arttı.

Haziran ayında yıllık bazda %51,4 oranında yükselerek 231,2 milyar TL düzeyine ulaşan vergi gelirleri, toplam bütçe gelirlerinin yaklaşık %86'sını oluşturdu. Vergi gelirlerindeki artışta yıllık bazda %106,9 oranında yükselen gelir vergisi gelirleri ile otomotiv piyasasındaki olumlu seyrin etkisiyle yıllık bazda %89,5 artan özel tüketim vergisi gelirleri belirleyici oldu. İthalde alınan katma değer vergisi döviz kurlarında Haziran ayında kaydedilen yükselişe rağmen yıllık bazda %20 ile ılımlı bir artış sergiledi. Öte yandan, dâhilde alınan KDV tutarının tahsilat ötelemeleri ve iade mekanizmasının etkisiyle vergi gelirlerini 2,8 milyar TL azalttığı görüldü. Haziran'da vergi dışı gelirler yıllık bazda %30,6 ile ılımlı bir artış sergiledi.

Haziran ayında cari transferler hızlı yükseldi.

Haziran ayında cari transferler kaleminde yer alan sosyal güvenlik kurumlarına yönelik görevlendirme giderleri bayram ikramiyelerinin dağıtılmasının da etkisiyle yıllık bazda yaklaşık 5,5 katına yükselerek 67 milyar TL düzeyine ulaştı. Böylece, cari transferler yıllık bazda %140 yükselerek merkezi yönetim bütçe harcamalarının %50,3'ünü oluşturdu. Bu dönemde SGK devlet primi giderleri de yıllık bazda %145,2 artarken, faiz giderlerindeki %192,7'lik hızlı yükseliş dikkat çekti. Yılın ilk beş ayında 4,4 milyar TL düzeyinde kaydedilen KKM hesaplarına ilişkin giderler, döviz kurlarındaki hızlı yükselişin etkisiyle Haziran ayında 20,6 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Böylece yılın ilk 6 ayında KKM'nin bütçeye toplam maliyeti 25 milyar TL oldu.

Beklentiler...

Haziran ayında merkezi yönetim bütçe açığı harcamalardaki hızlı artışın etkisiyle tarihi yüksek düzeyde gerçekleşti. Temmuz ayında 1,1 trilyon TL büyüklüğündeki ek bütçe ile özellikle vergi gelirlerinde yapılan artışlar öne çıktı. Ayrıca, KKM hesaplarına ilişkin giderlerin TCMB'ye devredilmesi de yılın ikinci yarısında bütçe harcamaları üzerindeki baskıyı bir miktar hafifletebilecek önemli bir değişiklik oldu.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Haziran		%	Ocak-Haziran		%	2023 Bütçe	Gerç./ OVP
	2022	2023		Değişim	2022			
Harcamalar	212,1	487,9	130,0	1.171,9	2.363,6	101,7	4.469,6	52,9
Faiz Harcamaları	12,8	37,4	192,7	134,7	275,2	104,4	565,6	48,7
Faiz Dışı Harcamalar	199,3	450,5	126,0	1.037,2	2.088,3	101,3	3.904,0	53,5
Gelirler	181,0	268,2	48,2	1.265,4	1.880,3	48,6	3.810,1	49,4
Vergi Gelirleri	152,6	231,2	51,4	1.033,8	1.602,3	55,0	3.199,5	50,1
Diğer Gelirler	28,4	37,1	30,6	231,6	278,0	20,0	610,6	45,5
Bütçe Dengesi	-31,1	-219,6	607,2	93,6	-483,2	-	-659,4	73,3
Faiz Dışı Denge	-18,3	-182,3	896,5	228,2	-208,0	-	-93,8	-

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

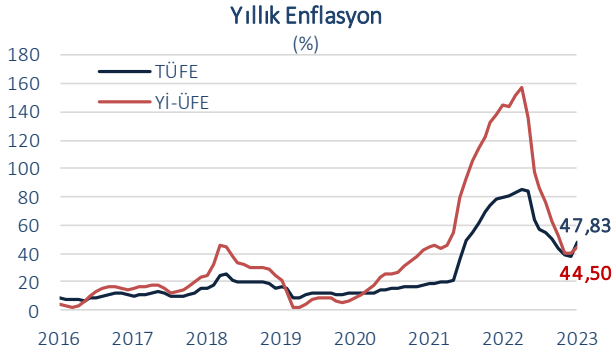
Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

Temmuz'da TÜFE aylık bazda %9,49 arttı.

Temmuz ayında TÜFE'deki aylık artış piyasa beklentilerine paralel olarak %9,49 ile son 1,5 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Temmuz ayları itibarıyla tarihi yüksek seviyede gerçekleşen bu artış ile yıllık enflasyonda sene başından bu yana devam eden olumlu baz etkisi sona ermiş oldu. Böylece, TÜFE'de yıllık enflasyon %47,83'e yükselirken, yılın ilk yedi ayındaki artış %31,1 oldu.

Temmuz (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2022	2023	2022	2023
Aylık	2,37	9,49	5,17	8,23
Yılsonuna Göre	45,72	31,14	70,04	24,27
Yıllık	79,60	47,83	144,61	44,50
Yıllık Ortalama	49,65	57,45	97,30	78,51

Yİ-ÜFE Haziran ayındaki %6,5'lik artışın ardından Temmuz'da da aylık bazda %8,23 ile güçlü bir artış kaydetti. Bu durum, önümüzdeki dönemde enflasyondaki maliyet baskısının devam edeceğine işaret etti. Yİ-ÜFE'de yıllık artış bu dönemde %44,5 oldu.

Aylık enflasyonda gıda ve ulaştırma grubu öne çıktı.

Temmuz ayında 12 ana harcama grubunun tümünde fiyatlar artış kaydetti. Bu dönemde, akaryakıt fiyatlarındaki (%29) hızlı artışın yanı sıra demiryolu (%31) ve havayolu (%22,8) yolcu taşımacılığında artan fiyatlar paralelinde aylık bazda fiyatların %17,75 yükseldiği ulaştırma grubu, aylık enflasyona 2,77 puan ile en yüksek katkıyı yapan grup oldu. Gıda fiyatları meyve ve sebze fiyatlarındaki yükselişin sürmesi paralelinde aylık bazda %7,71 artış kaydederek aylık enflasyonu 2,1 puan yukarı çekti. Bu dönemde lokanta ve oteller grubu da gıda fiyatları ile konaklama hizmetlerindeki yükselişin etkisiyle %11,92 artış kaydederek aylık enflasyona 1,1 baz puan katkı sağladı. Temmuz ayında TL'de gözlenen değer kaybının devam etmesine bağlı olarak mal fiyatları %9,35, hizmet fiyatları %9,81 yükseldi.

Çekirdek enflasyon göstergeleri...

Temmuz ayında mevsimlik ürünler hariç aylık TÜFE enflasyonu %9,49 ile manşet enflasyona paralel gerçekleşerek enflasyondaki mevsimsel faktörlerin etkili olmadığına işaret etti. Bu dönemde, taze meyve ve sebze fiyatları aylık bazda %17,65 yükselerek son beş ayın en hızlı artışını kaydetti. Öte yandan, aynı dönemde B endeksi (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) %8,92 ile manşet enflasyonun altında artış kaydederken, C endeksi (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) %9,61 oranında yükseldi. B ve C endekslerindeki yıllık artışlar ise sırasıyla %54,32 ve %56,09 düzeyleriyle manşet enflasyonun üzerindeki seyrini sürdürdü. Bu durum önümüzdeki dönemde yıllık manşet enflasyonun %50 düzeyinin üzerinde seyredeceğine ilişkin görüşleri destekliyor.

Yİ-ÜFE artışında emtia fiyatlarındaki yükseliş belirleyici oldu.

Temmuz ayında emtia fiyatlarındaki yükseliş ile TL'deki değer kaybı Yİ-ÜFE enflasyonun yükselişinde belirleyici oldu. Bu dönemde, Yİ-ÜFE'deki artışa en yüksek katkısı 1,1 puan ile ücret artışlarına karşı duyarlılığı yüksek olan tekstil grubundaki maliyet artışları sağladı. Kok rafine ve petrol ürünleri de aylık bazda %20,24 ile hızlı bir yükseliş sergileyerek Yİ-ÜFE enflasyonunu 1,0 puan yukarı çekerken, ana metal grubundaki fiyat artışları Yİ-ÜFE'yi 0,9 puan yükseltti. Temmuz'da elektrik, gaz üretim ve dağıtım grubunda fiyatların aylık bazda %5,05 gerilemesi dikkat çekerken söz konusu düşüş Yİ-ÜFE enflasyonundaki aylık yükselişi 0,4 puan sınırlandırdı.

Beklentiler...

Temmuz ayında enflasyon göstergelerindeki bozulmada başta vergi düzenlemeleri olmak üzere gıda ve emtia fiyatlarındaki yükseliş ile TL'deki değer kaybının devam etmesi etkili oldu. Temmuz'da yapılan vergi düzenlemelerinin sarkan etkisinin yanı sıra ulaştırma grubu fiyatlarındaki artışın dolaylı etkileri ve tütün ürünlerindeki fiyat artışlarına bağlı olarak Ağustos'ta da aylık TÜFE enflasyonunun tarihsel ortalamasının üzerinde gerçekleşeceğini öngörüyoruz. Önümüzdeki dönemde, küresel arz yönlü endişelerin gıda fiyatlarındaki yükseliş destekleyeceği ve TL'deki değer kaybının gecikmeli etkilerinin enflasyon üzerindeki yukarı yönlü etkisinin devam edeceğini düşünüyoruz. Bununla birlikte, ekonomi yönetiminin attığı sıkılaştırıcı adımların enflasyondaki talep baskısını bir miktar sınırlandırabileceğini tahmin ediyoruz. Bu kapsamda, TCMB'nin 27 Temmuz'da yayımladığı Enflasyon Raporu'nda %22,3 seviyesinden %58'e yükselttiği 2023 yılsonu enflasyon tahmininin enflasyonun genel eğilimiyle uyumlu olduğunu değerlendiriyoruz.

	30.Haz	31.Tem	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	487	373	-114 bp ▼
2-Y Gösterge Tahvil Faizi*	%13,55	%14,70	115 bp ▲
BIST-100*	5.759	7.217	%25,3 ▲
USD/TL	26,0461	26,8955	%3,3 ▲
EUR/TL	28,4255	29,5341	%3,9 ▲
Döviz Sepeti**	27,2358	28,2148	%3,6 ▲

(*) (Son veri 27 Haziran verisidir.)

(**) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

Küresel piyasalar Temmuz ayında karışık bir görünüm sergiledi.

Temmuz ayının ilk yarısında dalgalı bir görünüm sergileyen küresel piyasalar, ayın ikinci yarısında genel olarak yukarı yönlü bir seyir izledi. Bu dönemde, ABD'de açıklanan olumlu makroekonomik verilerin yanı sıra Fed'in parasal sıkılaştırma sürecinde sona yaklaşıldığına ilişkin beklentilerin güçlenmesi küresel risk iştahını destekledi. Temmuz'da MSCI dünya endeksi %3,3, MSCI gelişmekte olan ülkeler endeksi de %5,8 oranında artış kaydetti. ABD dolarının diğer gelişmiş ülke para birimlerine karşı değerini gösteren DXY endeksi %1 gerileyerek 101,9 düzeyine inerken, EUR/USD paritesi Temmuz ayını 1,0993 seviyesinde tamamladı. Dolardaki değer kaybı paralelinde altın fiyatları Temmuz'da %2,4 artışla 1.965 USD/ons seviyesine yükseldi.

BIST-100 endeksi aylık bazda %25,3 oranında artarak Temmuz ayını 7.217 ile tarihi yüksek seviyede kapattı. Seçimlerin ardından gerileme eğilimi sergileyen Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi TCMB üst yönetimine yapılan atamaların piyasalarca olumlu karşılanmasının da etkisiyle Eylül 2021'den bu yana ilk kez 400 baz puan seviyesinin altına indi. Temmuz'da USD/TL ve EUR/TL sırasıyla aylık bazda %3,3 ve %3,9 oranında yükselirken, 2 yıl vadeli gösterge tahvilin faizi 115 baz puan artışla %14,70 seviyesinde gerçekleşti.

TCMB politika faizini 250 baz puan artırarak %17,5'e çıkardı.

TCMB, 20 Temmuz'da gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini piyasa beklentilerinin altında artırarak %15'ten %17,5 seviyesine yükseltti. Toplantı sonrasında yayımlanan metinde enflasyon görünümünde belirgin iyileşme sağlanana kadar parasal sıkılaştırmanın gerektiği zamanda ve ölçüde kademeli olarak güçlendirileceğine yönelik ifade korundu. Metinde ayrıca, güçlü iç talebin yanı sıra ücret ve kur artışları ile hizmet enflasyonundaki katılığın enflasyonun yüksek seyrinde belirleyici olduğu, son vergi düzenlemelerinin de enflasyona olumsuz yönde etkide bulunacağı belirtildi. Makroihtiyati tedbirlerdeki sadeleşmeye kademeli olarak devam edeceğine işaret eden TCMB, izleyen günlerde parasal sıkılaştırma sürecini destekleyici yöndeki seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma kararlarını da açıkladı. Bu kapsamda, kur korumalı mevduat hesaplarında tüm vadeler için %15 oranında zorunlu karşılık uygulamasına geçildi. TL ticari krediler ve taşıt kredilerindeki %3 olan aylık büyüme sınırları sırasıyla %2,5 ve %2 düzeyine indirilirken, ihracat, yatırım, esnaf ve tarım kredilerinin yanı sıra deprem bölgesindeki krediler bu kısıtlamaların dışında tutuldu.

Yurt içi talebin dengelenmesi amacıyla kredi kartı nakit kullanımlarına ve kredili mevduat hesaplarına uygulanan aylık azami faiz oranı da %2,89'a yükseltildi. Ayrıca, ihracatçıların finansmana erişimini desteklemek amacıyla reeskont kredilerinin limitleri yükseltilerek bu kredilere erişim şartları kolaylaştırıldı.

TCMB yılın üçüncü Enflasyon Raporu'nu yayımladı.

TCMB, fiyat istikrarına vurgu yaparak başladığı 2023 yılının üçüncü Enflasyon Raporu'nda, yılsonu enflasyon tahminini %22,3'ten %58'e, 2024 yılsonu enflasyonu tahminini de %8,8'den %33'e çıkardı. Enflasyon tahminlerinin yükseltilmesinde ABD doları cinsinden ithalat fiyatlarının, gıda enflasyonuna ilişkin varsayımların ve birim işgücü maliyetlerinin yukarı yönlü güncellenmesinin yanı sıra tahmin sapması ve tahmin yaklaşımında yapılan değişim de etkili oldu. TCMB, 2023 yılsonu için gıda enflasyonu tahminini %27,9'dan %61,5 düzeyine yükseltirken, ortalama ham petrol fiyat tahminini de 78,1 USD/varilden 79,4 USD/varile çıkardı. Raporunda, toplam talepteki güçlü görünüm ve kredi koşullarının, kur ve maliyet kaynaklı baskıların nihai fiyatlara hızlı bir şekilde yansıtılmasına imkân tanıyarak enflasyon görünümünü olumsuz yönde etkilediği vurgulandı. Bu kapsamda, seçici kredi adımlarıyla iç talebin dengeleneceği, bunun da döviz kuru istikrarına katkı sağlayacağı öngörüldü. TCMB Başkanı Erkan raporun tanıtım toplantısında yaptığı konuşmasında, enflasyonun 2024'ün ikinci çeyreğinde tepe noktasına ulaşacağını belirtirken, 2025 ile birlikte istikrar sürecinin başlayacağını ifade etti.

TCMB Enflasyon Tahminleri	2023
2023-II (Mayıs 2023) Tahmini (%)	22,3
2023-III (Temmuz 2023) Tahmini (%)	58,0
2023-II Dönemine göre tahmin güncellemesi	35,7
Tahmin Güncellemesinin Kaynakları (% Puan)	
Türk Lirası Cinsinden İthalat Fiyatları (Döviz Kuru, Petrol ve İthalat Fiyatları Dâhil)	7,5
Gıda Fiyatları	8,5
Çıktı Açığı	1,3
Yönetilen/Yönlendirilen Fiyatlar	7,5
Enflasyon Tahminindeki Sapma/ Enflasyonun Ana Eğişimi	10,9

Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

Türkiye'ye yönelik risk algısındaki iyileşme paralelinde yurt içine yönelik sermaye akımlarının son dönemde ivme kazandığı görülüyor. TCMB'nin açıkladığı menkul kıymet istatistiklerine göre yurt dışı yerleşiklerin fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış hisse senedi portföyü 28 Temmuz itibarıyla Haziran ayı sonuna göre 691 milyon USD artarken, fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış olarak DİBS portföyü de 13 milyon USD yükseldi. Böylece, yılbaşından bu yana fiyat ve kur etkilerinden arındırılmış olarak hisse senedi piyasasına 188 milyon USD ve DİBS piyasasına 567 milyon USD tutarında yabancı sermaye girişi kaydedildi. TCMB'nin brüt rezervleri 28 Temmuz itibarıyla 113,8 milyar USD olurken, net uluslararası rezervleri 10,9 milyar USD düzeyine geriledi.

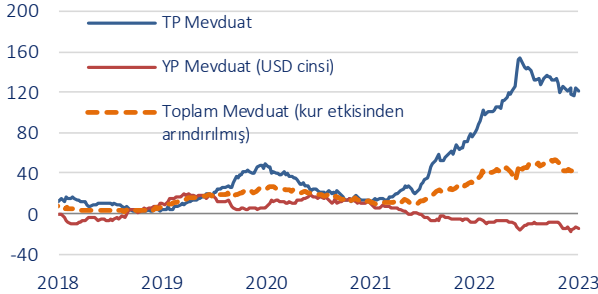
BDDK finansal istikrarın güçlendirilmesine yönelik bazı kararlar açıkladı.

BDDK, kredilerde sıkılaştırıcı yönde bir dizi karar açıkladı. Bu kapsamda, ihtiyaç kredileri, bireysel kredi kartları, tüketicilere kullanılacak binek araç edinimi amaçlı taşıt kredileri ile taşıt teminatlı krediler ve tüketiciler ile yapılacak finansal kiralama işlemleri için sermaye yeterliliği standart oranları hesaplamasında dikkate alınan risk ağırlıkları artırıldı. Ayrıca, kredi kartları ile yapılan havayolları, seyahat acenteleri ve konaklama ile ilgili yurt dışına ilişkin harcamalarda taksitlendirme uygulaması sonlandırıldı.

Kur korumalı mevduat hacmi 3,1 trilyon TL oldu.

BDDK tarafından yayımlanan haftalık bankacılık verilerine göre 28 Temmuz itibarıyla toplam mevduat hacmi yıllık bazda %68,3 artışla 12,5 trilyon TL seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde TP mevduat hacmi geçen yılın aynı dönemine göre %121,6 artarak 7,2 trilyon TL'ye ulaşırken, kur korumalı mevduat hacmi 3,1 trilyon TL oldu. USD bazında YP mevduat hacmi %15,5 daralarak 199,7 milyar USD olurken, toplam mevduat hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış %44,1 düzeyinde gerçekleşti. Yılsonundan bu yana TL mevduat hacmindeki artış %50,1 olurken, USD cinsi YP mevduat %8,7 azalış kaydetti.

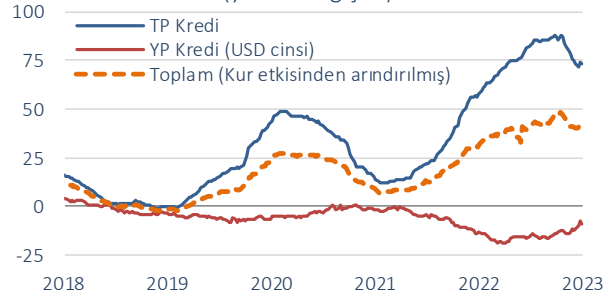
Mevduat Hacmi (yıllık % değişim)

Toplam kredi hacmi 10,3 trilyon TL seviyesine yükseldi.

Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi yıllık bazda %58,4 artarak 28 Temmuz tarihi itibarıyla 10,3 trilyon TL'ye ulaştı. Bu dönemde TP kredi hacmi geçen yılın aynı dönemine göre %72,6 artışla 6,9 trilyon TL seviyesine yükselirken, TP kredilerin toplam krediler içindeki payı %66,6 düzeyine geriledi. USD bazında YP kredi hacmi ise yıllık bazda %9,6 daralarak 128 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Toplam kredi hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış %40,6 oldu. Yılsonu ile kıyaslandığında ise, TP krediler %34,3 artarken, USD cinsi YP krediler %3,2 oranında daraldı.

Kredi Hacmi (yıllık % değişim)

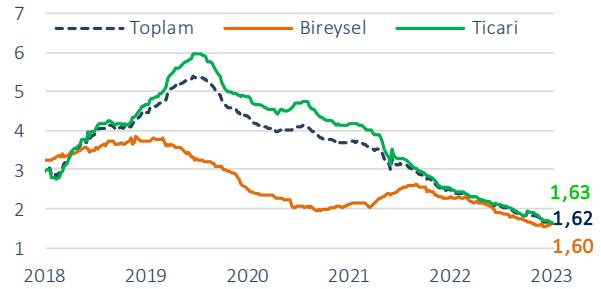
Taşıt kredilerindeki artış ivme kaybetmeye devam etti.

28 Temmuz itibarıyla tüketici kredileri %52,4 artışla 1,4 trilyon TL düzeyinde gerçekleşirken, aynı dönemde bireysel kredi kartları bakiyesindeki yıllık artış %185,1 oldu. Bu dönemde taşıt kredilerindeki yıllık artış hızı yavaşlamayla birlikte %233,6 ile yüksek seyrini sürdürürken, konut kredilerinde artış oranı %26,2 ile enflasyon oranının altında kaldı.

Takipteki alacaklar oranı %1,62'ye geriledi.

Bankacılık sektöründe takipteki alacaklar oranı kredi hacmindeki genişleme paralelinde azalmaya devam ederek 28 Temmuz itibarıyla %1,62 ile tarihi düşük seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde takipteki alacaklar oranı bireysel kredilerde %1,60 seviyesine yükselirken, ticari kredilerde %1,63 düzeyine geriledi.

Takipteki Alacaklar Oranı (%)

Yabancı para net genel pozisyonu...

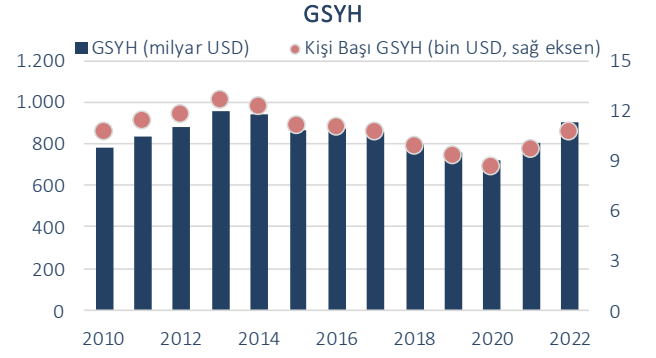
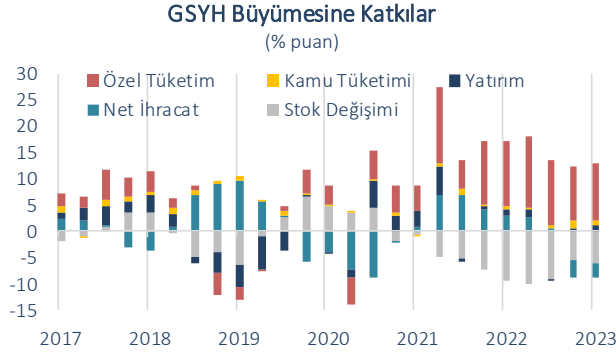
28 Temmuz itibarıyla bilanço içi yabancı para pozisyonu (-) 28.642 milyon USD, bilanço dışı yabancı para pozisyonu ise (+) 32.789 milyon USD seviyesinde gerçekleşti. Böylece, bankacılık sektörünün yabancı para net genel pozisyonu bu dönemde (+) 4.147 milyon USD oldu.

Genel Değerlendirme

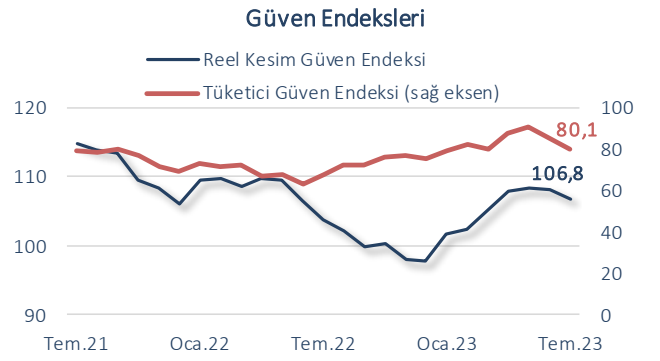
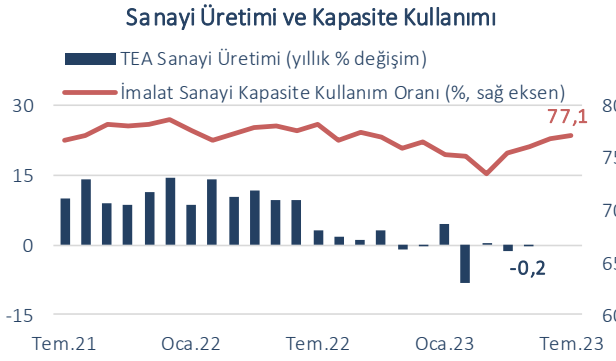
Temmuz ayında önde gelen ekonomilerde iktisadi faaliyetteki ılımlı ayrışma dikkat çekti. İşgücü piyasasının sıkı seyrini sürdürdüğü ve yıllık enflasyonun %3'e gerileyerek Fed'in orta vadeli hedefine yaklaştığı ABD'de ikinci çeyrek büyümesi piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşti. Çin'de devam eden zayıf iktisadi seyir büyüme ve enflasyon göstergelerine yansırken, Euro Alanı ekonomisi öncü büyüme verilerine göre ikinci çeyrekte beklentilerden daha güçlü bir performans sergiledi. Temmuz ayında ABD'deki olumlu veri akışı da küresel piyasalarda risk iştahını canlı tuttu. Önümüzdeki döneme ilişkin küresel resesyon endişelerinin zayıflamasına paralel olarak artan iyimserlik, 2023 için büyüme tahminlerinin yukarı yönlü revize edildiği IMF'nin Dünya Ekonomik Görünüm raporunun Temmuz ayı güncellemesine de yansıdı. Buna karşın jeopolitik gelişmelerin yanı sıra Çin'in beklentilerden yavaş toparlanması olasılığını ve Euro Alanı'nda enflasyonun katılması ihtimalini küresel ekonomi üzerindeki başlıca risk unsurları olarak değerlendiriyoruz.

Temmuz'da yurt içinde ön plana çıkan gündem maddesi ekonomi politikalarında atılan normalleşme ve sadeleşme adımları oldu. TCMB, politika faizini 250 baz puan artırarak %17,50 seviyesine yükseltirken, seçici kredi ve miktarsal sıkılaştırma kararlarını açıkladı. Enflasyon Raporu'nda 2023, 2024 ve 2025 dönemlerine ilişkin yılsonu enflasyon tahminlerinin piyasa tahminleriyle uyumlu olacak şekilde yukarı yönlü revize edilmesi dikkat çekti. Atılan adımlar ve ekonomi yönetimine yapılan yeni atamalar piyasalarca olumlu karşılandı. İzleyen dönemde enflasyondaki yüksek seyrin TL'deki değer kaybının gecikmeli etkilerinin yanı sıra küresel emtia fiyatlarındaki gelişmelere de bağlı olarak ekonomi yönetiminin tahminleriyle uyumlu olacak şekilde devam edeceğini öngörüyoruz. Ayrıca, enflasyonla mücadele ile birlikte mali disiplinin tesisinin yanı sıra cari açığa iyileşmenin de hedeflenmesinin Türkiye'ye yönelik risk algısını olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyoruz.

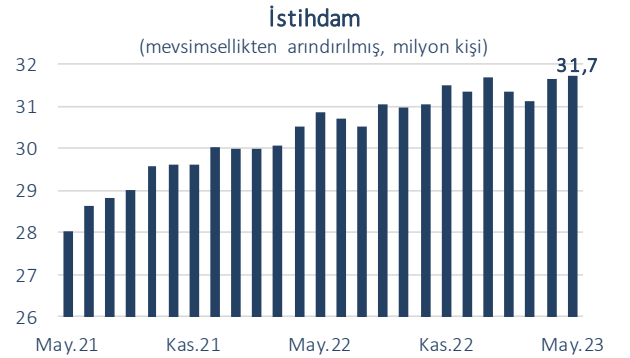
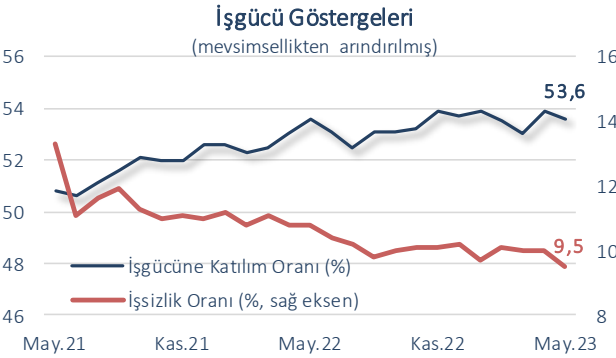
Büyüme

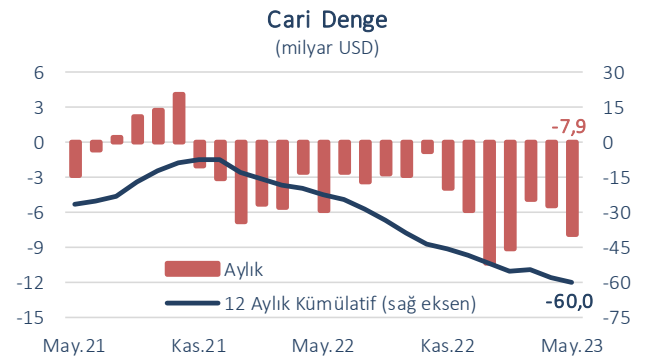
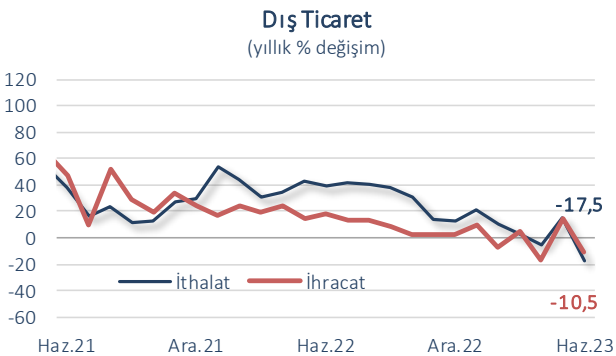
Öncü Göstergeler

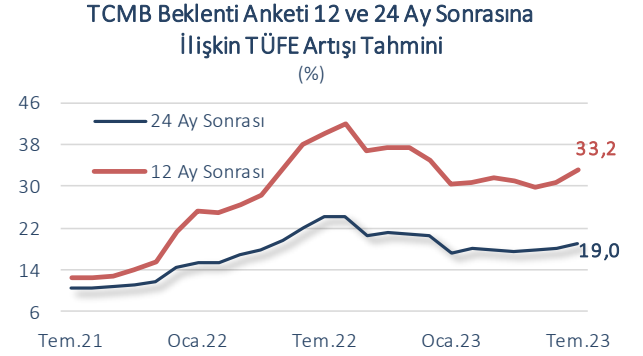
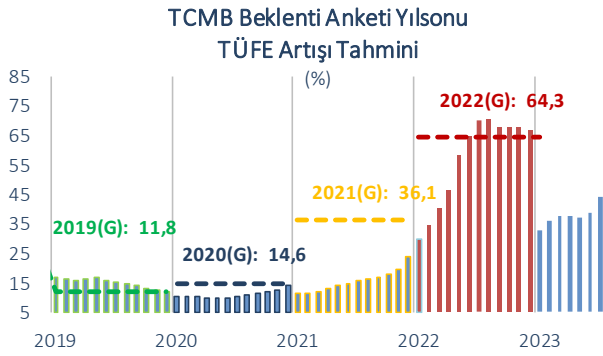
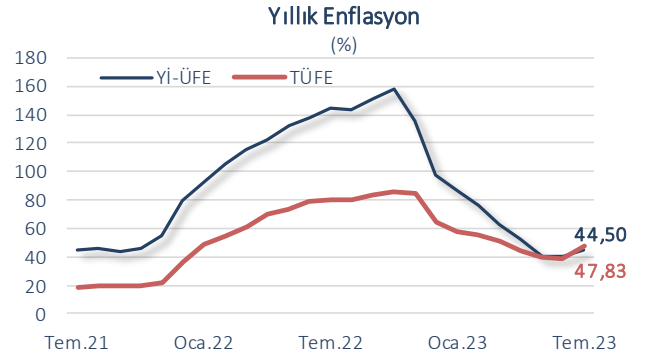
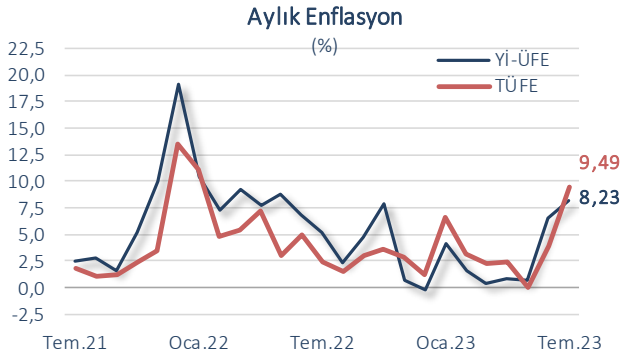
İşgücü Piyasaları

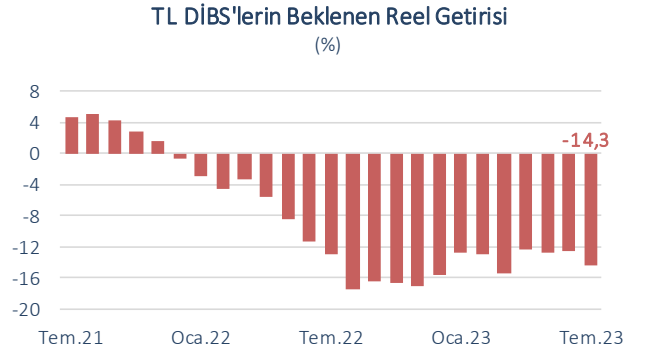
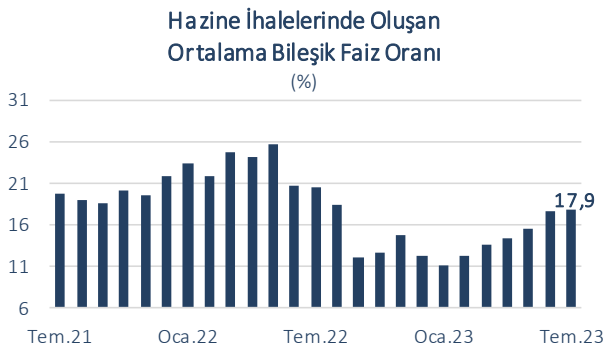
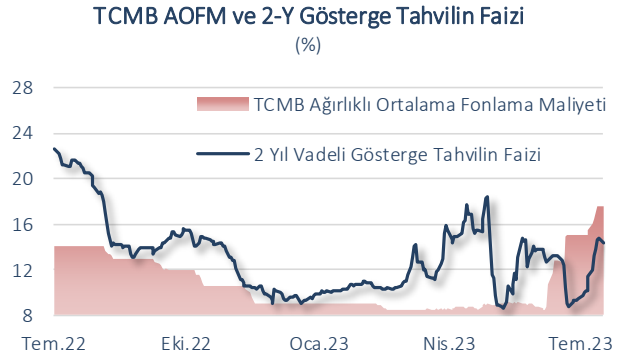
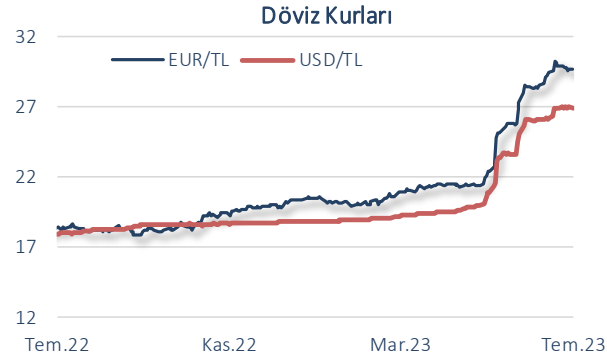
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2018	2019	2020	2021	2022	Ç1-23		
GSYH (milyar USD)	797	760	717	807	906	245		
GSYH (milyar TL)	3.759	4.312	5.048	7.249	15.007	4.632		
Büyüme Oranı (%)	3,0	0,8	1,9	11,4	5,6	4,0		
Enflasyon (%)						May.23	Haz.23	Tem.23
TÜFE (yıllık)	20,30	11,84	14,60	36,08	64,27	39,59	38,21	47,83
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	33,64	7,36	25,15	79,89	97,72	40,76	40,42	44,50
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Mar.23	Nis.23	May.23
İşsizlik Oranı (%)	12,7	13,4	12,6	11,0	10,2	10,0	10,0	9,5
İşgücüne Katılım Oranı (%)	53,2	52,6	49,1	52,6	53,7	53,0	53,9	53,6
Döviz Kurları						May.23	Haz.23	Tem.23
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	76,3	76,0	61,9	47,7	55,0	58,1	51,5	
USD/TL	5,32	5,95	7,43	13,28	18,72	20,70	26,07	26,93
EUR/TL	6,08	6,68	9,09	15,10	19,98	22,07	28,44	29,69
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	5,70	6,32	8,26	14,19	19,35	21,38	27,26	28,31
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Nis.23	May.23	Haz.23
İhracat	177,2	180,8	169,6	225,2	254,2	251,6	254,3	251,8
İthalat	231,2	210,3	219,5	271,4	363,7	371,9	376,6	371,0
Dış Ticaret Dengesi	-54,0	-29,5	-49,9	-46,2	-109,5	-120,4	-122,3	-119,2
Karşılama Oranı (%)	76,6	86,0	77,3	83,0	69,9	67,6	67,5	67,9
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Mar.23	Nis.23	May.23
Cari İşlemler Dengesi	-20,2	10,8	-31,9	-7,2	-48,4	-55,0	-57,9	-60,0
Finans Hesabı	1,1	5,1	-39,5	-6,0	-24,6	-38,4	-47,1	-58,2
Doğrudan Yatırımlar (net)	-8,9	-6,6	-4,6	-6,9	-8,1	-8,9	-8,9	-7,0
Portföy Yatırımları (net)	0,9	2,8	9,6	-0,8	13,4	9,0	9,6	6,6
Diğer Yatırımlar (net)	19,4	2,6	-12,6	-21,7	-42,3	-44,2	-42,1	-41,5
Rezerv Varlıklar (net)	-10,4	6,3	-31,9	23,3	12,3	5,7	-5,7	-16,3
Net Hata ve Noksan	21,1	-5,8	-7,6	1,4	24,2	16,7	10,9	1,8
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-2,5	1,4	-4,4	-0,9	-5,3	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Nis.23	May.23	Haz.23
Harcamalar	830,8	1.000,0	1.203,7	1.603,5	2.941,4	1.445,2	1.875,7	2.363,6
Faiz Harcamaları	74,0	99,9	134,0	180,9	310,9	135,2	237,9	275,2
Faiz Dışı Harcamalar	756,8	900,1	1.069,8	1.422,7	2.630,5	1.310,0	1.637,8	2.088,3
Gelirler	758,0	875,3	1.028,4	1.402,0	2.802,4	1.062,7	1.612,1	1.880,3
Vergi Gelirleri	621,5	673,9	833,3	1.165,0	2.353,3	863,7	1.371,2	1.602,3
Bütçe Dengesi	-72,8	-124,7	-175,3	-201,5	-139,1	-382,5	-263,6	-483,2
Faiz Dışı Denge	1,1	-24,8	-41,3	-20,7	171,8	-247,3	-25,7	-208,0
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,9	-2,9	-3,5	-2,8	-0,9	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Nis.23	May.23	Haz.23
İç Borç Stoku	586,1	755,1	1.064,3	1.354,8	1.905,3	2.292,9	2.348,1	2.575,6
Dış Borç Stoku	481,0	574,0	773,4	1.490,0	2.127,9	2.295,2	2.386,3	3.041,8
Toplam Borç Stoku	1.067,1	1.329,1	1.837,6	2.844,9	4.033,2	4.588,1	4.734,4	5.617,4

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Genel Görünümü

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2018	2019	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	3.867	4.491	6.106	9.215	14.344	16.846	19.102	33,2
Krediler	2.394	2.656	3.576	4.901	7.581	9.237	10.010	32,0
TP Krediler	1.439	1.642	2.353	2.832	5.110	6.580	6.690	30,9
Pay (%)	60,1	61,8	65,8	57,8	67,4	71,2	66,8	-0,8
YP Krediler	956	1.015	1.224	2.069	2.471	2.657	3.320	34,3
Pay (%)	39,9	38,2	34,2	42,2	32,6	28,8	33,2	1,7
Takipteki Alacaklar (brüt)	96,6	150,8	152,6	160,1	163,4	166,5	168,3	3,0
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,9	5,3	4,1	3,2	2,1	1,8	1,7	-21,6
Menkul Değerler	477	660	1.022	1.476	2.370	2.855	3.220	35,9
PASİF TOPLAMI	3.867	4.491	6.106	9.215	14.344	16.846	19.102	33,2
Mevduat	2.036	2.567	3.455	5.303	8.862	10.356	11.651	31,5
TP Mevduat	1.042	1.259	1.546	1.880	4.779	6.173	6.586	37,8
Pay (%)	51,2	49,0	44,7	35,5	53,9	59,6	56,5	4,8
YP Mevduat	994	1.308	1.909	3.423	4.083	4.183	5.065	24,1
Pay (%)	48,8	51,0	55,3	64,5	46,1	40,4	43,5	-5,6
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	174	194	224	310	325	344	426	31,1
Bankalara Borçlar	563	533	658	1.048	1.432	1.578	2.020	41,1
Repodan Sağlanan Fonlar	97	154	255	587	540	778	775	43,5
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	421	492	600	714	1.407	1.607	1.688	20,0
Net Dönem Kârı/Zararı	54,1	49,0	58,5	93,0	431,6	190,3	250,1	-42,0
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	63,7	61,5	70,9	68,0	50,5			
Krediler/Aktifler	61,9	59,1	58,6	53,2	52,8	54,8	52,4	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,3	14,7	16,7	16,0	16,5	16,9	16,9	-
Mevduat/Pasifler	52,7	57,2	56,6	57,5	61,8	61,5	61,0	-
Krediler/Mevduat	117,6	103,5	103,5	92,4	85,5	89,2	85,9	-
Sermaye Yeterliliği	17,3	18,4	18,7	18,4	19,5	17,1	18,0	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.